

DAN PURIC

Înălțarea omului
în viața și în cărți

Omul liber

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PURIC, DAN

Omul liber / Dan Puric. - București : Compania Dan Puric, 2020
ISBN 978-606-93718-8-6

821.135.1

Pentru comenzi:

Telefon: 0722 616 435

E-mail: teo_cdp@yahoo.com

**COMPANIA DAN PURIC
BUCUREȘTI, 2020**

I. Căteva libertăți pe care le-am mai găsit	7
Liberitatea tradiției	9
Liberitatea credinței	11
Liberitatea justiției	14
O spovedanie cinstiță (Liberitatea unei amintiri frumoase)	17
Aulin și Midocalm (sau libertatea spiritului de discernământ)	20
Tăticu. Liberitatea de a nu fi ignorant	23
O altă eră sufletească. Liberitatea bunului simț	28
Cazinoul din Constanța (Liberitatea nearestată a dragostei)	31
Numai să nu uit, maică! (Liberitatea de a fi disperat)	34
Întrebarea istoriei și răspunsul Bisericii (Liberitatea milei)	40
Liberitatea gândirii libere	42
O mică excursie. „Liberitatea” de a-ți uita trecutul	44
Or să se întoarcă (Liberitatea nădejdii)	48
Liberitatea de a te lăsa crucificat de istorie!	52
II. Libertatea mamei	55
Liberitatea îndrăgostirii. Invazia-n Cehoslovacia și mama	57
Cornulețul (Liberitatea dăruiță de mama)	60
Liberitatea sufletului cinstit (Sfânta moștenire)	66
III. Libertatea de a privi Basarabia	73
Neuitata Basarabie	75
Nu fii prost! (Liberitatea de a nu vinde orice)	76
IV. Tăcuta suferințe ale omului liber	97
Nașterea poetului	99
Ploaia	101
Zâmbetul trist al veșniciei	103
Neamul liber	105
Dacă aș fi: „țara”! (Liberitatea de a plângă)	107
Călătoria	109
„Treceți batalioane române Carpații!”	111
De vorbă cu o altă Singurătate	113
Autobuzul	115
Culegătorul de perle (Liberitatea de a muri pentru frumos)	120
Liberitatea memoriei. Nășicu'	125
Joaca pe cer	130
Bătrânul și câinele	132
„Totu-i numai interes!” (Liberitatea dragostei necondiționate)	135
Lumina unor gânduri (Sfânta sete)	140
Ce vis ciudat!	144
V. Libertatea mărturisirii	153
Liberitatea mărturisirii	155
VI. Căteva eseuri despre „libertatea” noastră de azi	197
Liberitatea de a te putea întoarce la tine însuși. Îngerul păzitor	199
Acumiștii	202
Distrugerea libertății	204
Liberitatea de a nu te speria de „zgomotul” lumii!	211
„Libertatea” de a trăda!	213
Liberitatea de a-ți păsa de suferința propriului popor!	215
Fii liber!	218
Prețul libertății	223
Omul liber (O ultimă scrisoare)	228
Postfață	233
POSTFAȚĂ. Scrisoare către Libertate	235

Câteva libertăți pe care le-am mai găsit

I.

Libertatea tradiției

Eram în aeroport și, ca de obicei, înainte de ambarcarea în avion treceam prin protocolul controlului de vamă al micilor bagaje și al penibilului ritual implementat, de acum parcă pe veci, bietului pasager, de a-și scoate cureaua, ceasul, telefonul mobil, pantofii sau oricare alt accesoriu metalic, suspect de un atac terorist în lumea noastră „civilizată” și „democrată”!

„Controlați-l, controlați-l! Că domnul are și față de terorist!”, i-a spus vameșului despre mine o doamnă cu umor. Am zâmbit știind că am un aliat în situația aceea stânjenitoare ce-mi aducea aminte de prima zi de armată.

Cu gesturi automate și cu privirea concentrată pe sarcinile de serviciu, negustând deloc gluma, vameșul își făcea penibila datorie mai departe. Desculț, cu pantofii și cu cureaua de la pantaloni în mână, zdrobit în intimitatea mea, stăteam emționat așteptându-mi verdictul vameșului ca pe o condamnare. Și-atunci Bunul Dumnezeu, văzându-mă și, pesemne din infinită milă față de un biet muritor, gata să fie dezbrăcat precum a fost la crunta izgonire din Rai, mi-a trimis un nesperat ajutor care să-mi redhea, măcar pentru o clipă, aerul libertății și să-mi reamintească că totuși el ne veghează în taină.

Lângă mine, cu mișcări lente și nedumerite o băbuță slăbuță, micuță de înălțime, îmbrobodită cu un batic negru se strecuă cu sfiala unei umbre într-o lume

ce parcă voia să știe și să controleze totul!

Respect pentru Tocmai încercam să trec de poarta cu senzori de alarmă, cu mâinile-n sus ca un prizonier de război, când deodată aud vocea tunătoare și imperativă a uneia dintre vajnicii controlori adresându-se băbuței:

- „Mamaie, bagajul matale e de cală!”
- „Nu maică!...”, se auzi ca un murmur venit din eternitate vocea băbuței. „E DE RAFIE!”

Liberitatea credinței

Stăteam cuminte pe culoar, pe unul din scaunele de plastic ce-și așteptau în liniște pacienții ca să-și odihnească pentru o clipă suferința fizică și să nădăjduiască la vindecare. Dar mozaicul rece și indiferent de pe jos nu-ți lăsa nici o speranță. O tăcere rece de ciment amestecată cu stridența moartă a scaunelor de plastic colorate violent te-nfricoșă insesizabil, punându-ți singularitatea la lucru.

Undeva în colț, de pe ecranul televizorului, o Tânără bronzată te chema pe iahtul ei într-o călătorie exotică în Caraibe. Fericirea aia de plastic revărsată în salonul de așteptare crea un dureros contrapunct. și nu știu de ce, atunci, în clipa aceea, m-a fulgerat un gând:

- „Nici când istoria nu se va lăsa încrătinată.” Ca apoi să-mi răspund tot eu, ca un soi de ecou sufletesc ce venea de dincolo de mine:

- „Da, dar nici creștinul nu se va lăsa biruit de lume!”

Stăteam fixat pe aceste gânduri ce se luptau parcă de o veșnicie în sufletul meu, când deodată am auzit:

- „Vai, domnu’ Dănuț! Dumneavaastră aici?” În fața mea stătea într-un halat albastru, posomorât, femeia de serviciu, angajată bănuiesc a clinicii. Legată la cap cu o brobădă, ținând cu demnitate într-o mâină mopul, iar cu cealaltă găleata de plastic umplută

jumătate cu apă, mă privea cu o mirare bucuroasă. Mă recunoscuse, dar nu se aşteptase să mă găsească singur pe holul de aşteptare al clinicii private.

- „Aştept să intru la domnu' doctor!”, i-am răspuns.

- „A, e tare priceput!”, mă-ncurajă femeia. „Pe toți îi vindecă!” Apoi, proptindu-și cu forță mopul pe mozaicul rece, ca și cum ar fi vrut să-l readucă la viață, continuă cu un surâs: „Până-ntr-o zi, când ne vinde că Dumnezeu pe toți!” Privindu-mă apoi cu drag, îmi spuse: „Mă bucur atât de mult când vă mai văd pe la televizor, dar cel mai mult...” continuă ea, presându-și mopul în găleată, „vă iubește mama!...”

- „Ştiți, am o mamă de 90 de ani!”, continuă ea cu un ton bucuros, că-n sfârșit a găsit pe cineva în singularitatea acelei zile și a acelui culoar de aşteptare, cu care putea să-și depene un fel de secret sufletesc. „Are 90 de ani, dar să știți că nu stă degeaba, toată ziua trebăluiește prin casă, mătură, spală vasele, gătește!”

Mirat că la vîrstă aceea mai poate, am întrebat-o:

- „Dar de ce face toate astea, n-o ajută nimeni, e singură?”

- „Nu, că stăm împreună!”, îmi răspunse brusc femeia. „Dar aşa este ea învățată de mică! Toată viața a muncit, n-a stat locului și i-a plăcut gospodăria!”

Femeia își scoase mopul din găleată și după ce-l stoarse puțin, s-a apucat parcă și cu mai multă energie să curețe culoarul însingurat, plin de poveștile oamenilor ce-și târâseră pe acolo, după ei, suferințele. Cum se mișca așa energetic și cu un fel de bucurie a muncii pe care o făcea, pentru o clipă mi-am imaginat-o pe mama ei.

- „Iertați-mă!”, am întrerupt-o eu curios. „Îmi puteți spune cum se descurcă mama dumneavoastră cu lumea astă urâtă care vine peste noi?”

- A, foarte simplu!, îmi răspunse femeia, oprindu-se pentru o clipă din lucrul ei cu mopul. Își face o CRUCE și TRECE prin EA!

Libertatea justiției

„Am cunoscut...”, îmi spuse într-o zi un prieten, „un episcop ajuns prin rugăciune, posturi și mai ales prin cinste sufletească, ca un sfânt, în ciuda vremurilor desfințite”.

„Într-o zi...”, continuă el povestea, „nu știi cum află că-n eparhia lui, preotul dintr-un mic sat fură.”

- „Du-te și cercetează!”, îi spuse el părintelui secretar, neridicându-și privirea din cartea sfântă pe care o avea-n față!

Zis și făcut! Se urcă părintele secretar în biata lui Dacie și porni spre satul respectiv să facă ascultare la episcop, încercând să verifice dacă spusele ajunse la urechile Preasfinției Sale sunt adevărate sau nu. Și o săptămână întreagă s-a scurs, cu tot felul de întrebări pe la oamenii parohiei respective, prin praful drumurilor de țară, printre găinile, rațele și porcii lăsați liber să circule. În fine, cu mașina boțită de drumul plin de gropi, cu sutana plină de praf, bietul părinte secretar se-ntoarce la Preasfinția Sa să raporteze rezultatul anchetei lui improvizate.

- „Preasfinția Voastră, am cercetat cu de-amă-nuntul, am vorbit cu enoriașii, preotul e cinstit, nu fură!”

Neridicând ochii din cartea sfântă pe care o citea, parcă neîntrerupt din clipă în care-și trimisese subalternul pe teren să afle adevărul, episcopul spuse cu autoritate:

- „Cheamă miliția!”

Părintele secretar rămase o clipă nemîșcat, apoi bâiguind, ceru binecuvântarea:

- „Blagosloviți Preasfinția Voastră!”

Cu ochii nedezlipiți din carte, episcopul ridică încet în aer mâna dreaptă și făcu semnul crucii către părinte. Acesta înclină încet capul și făcând la rându-i două plecăciuni, se retrăsese cu spatele spre ușa pe care tocmai intrase.

De data aceasta, nu o săptămână, ci zece zile cadrele de miliție încercără să descopere frauda de care era acuzat părintele din sat și totuși și ei, la rândul lor, nu descoperiseră nimic.

- „Preasfinția Voastră!...”, se auzi vocea ușor răgușită de nesomn și de tensiunea ascultării pe care trebuia s-o facă, a părintelui secretar, „Am cercetat cu miliția... Nu fură!”

Și de data aceasta episcopul, găsit în aceeași poziție, nemîșcat, cu ochii-n carte, ca o frescă veche rămasă-ntr-un colț de biserică, neridicând ochii, îi spuse cu un ton energetic:

- „Cheamă Procuratura!”

Din nou, pentru o clipă, părintelui secretar nu-i venea să credă! Nu știa ce-l determina pe bâtrânul ierarh să fie atât de neclintit în hotărârea sa. Simți că aerul din cameră dispără brusc. Parcă ceva îl împiedica să respire. Într-un târziu își reveni și bâigui cu jumătate de voce:

- „Blagosloviți!”

Și, din nou, din fresca aceea care citea din carte sfântă parcă de-o eternitate, se ridică o mână-n aer care făcu semnul crucii.

De data asta trecură mai mult de două săptă-

mâni de anchetă, dar și acum procurorii, precum înaintea lor milițienii, nu reușiseră să descopere nimic.

Palid la față, tremurând de emoție, pășind cu teamă pe covorul ce ducea spre scaunul Preasfinției Sale, părintele secretar abia avu forța să-ngâime:

- „Preasfinția Voastră!...nu fură!” Aici, pentru o clipă, așteptă o reacție, dar văzând că nimic nu se mișcă pe față episcopului său, adâncit de o sfântă veșnicie în cartea lui cu sfinții, continuă:

- „Și procurorii, la fel ca și miliția, nu au găsit nimic!... Nu fură, Preasfinția Voastră!... E cinstit!...”

De data aceasta, ca într-un sfânt ritual pietrificat de taina unei nezdruncinate credințe, episcopul, neridicând ochii din ceaslovul unei alte lumi, îi spuse senin, aproape șoptindu-i:

- „Adu-l la mine!”

Părintele secretar se-ngălbeni la față. Murmură ceva numai de el știut și, cu ochii-n pământ, se retrăse-se cu spatele, ca de obicei, pe ușa pe care intrase.

A doua zi, dis-de-dimineață, pe covorul ce ducea spre scaunul bătrânlui episcop, răpit de veșnicie dar neuitat de prezent, se puteau auzi ca o șoaptă tremurândă pașii preotului cu pricina. Înainta greu, cu teamă, precum păcatul spre un suflet cinstit. Tăcerea încăperii îl apăsa, ca și cum fusese și ea chemată ca martor.

Bătrânlul episcop își ridică încet ochii din ceaslov și, fulgerându-l cu acea privire adâncă a duhului înșințit, îi spuse cu voce de tunet:

- „DE CE FURI, MĂ?!”

Și-atunci, din covorul pe care mai rămăsese o umbră de sutană, se auzi:

- „Să mă iertați, Preasfinția Voastră, nu mai fac!”

O spovedanie cinstită (Libertatea unei amintiri frumoase)

„Acum un an și ceva”..., își începu părintele protopop povestea, „a venit la mine la biserică o bătrâncă.”

- „Bună ziua, părinte!”

- „Bună ziua, mamaie!...”, îi răspund eu. Apoi, ușor surprins, căci tocmai mă pregăteam să-nchid biserică, o-ntreb:

- „Ce vă aduce pe la mine?”

- „Ce să m-aducă?”, îmi răspunse bătrânică, privindu-mă direct în ochi. „Iaca, să mă spovedesc!”

M-am uitat așa, pentru o clipă, la ea, și-ncercam, sub broboadele negre cu care se-nfășurase, să-i ghicesc vîrstă. Mânăt de curiozitate-ntreb:

- „Câți ani ai, mamaie?”

- „Cât să am, iaca 90 am făcut în vară!”, îmi răspunse ea.

- „Păi, la vîrstă asta, ce păcate să mai ai, mamaie?”, am întrebat-o eu cu ton glumet.

- „Iaca, ce păcate pot să am?”, îmi răspunse ea cu un glas limpede, curat, „că eu, toată ziua în ogrădă, cu cocoșu’, cu găina, dar totuși am un păcat care îmi stă, colea, pe inimă și țin să-l spui!”

Mirat la culme, îi zic:

- „Haide mamaie, spune-l, că te-ascult!”

- „Păi iaca, vezi mata...”, își începu spovedania

băbuța. „Io, când om fost Tânără, om fost măritată cu-n flăcău din sat. Da imediat după aceea l-o fost luat la armată, în cătanie, c-onceput războiu și l-o prins și rușii și-o mai stat și pe la ăia vreo șepte ani prizonier. Și eu, în răstimp, n-o mai putut să-l aştept și m-am iubit cu-n alt flăcău frumos din sat!”, își încheie spovedania bătrânică.

Surprins de poveste, m-apuc, la rându-mi, curios, s-o-ntreb:

- „Câți ani au trecut de atunci, mamaie?”

- „Păi cât s-o fi trecut?..., îmi răspunse ea cu iuteală. „Să tot fie vreo 70 (de ani).”

M-am uitat la ea ușor amuzat și i-am spus:

- „Mamaie, de-atunci a uitat și Dumnezeu!”

Apoi, văzând-o ușor nedumerită, am continuat:

- „Dar uite, totuși, să citești acatistul ăsta de mai multe ori pe zil!”, i-am spus eu, înmânându-i cărticica. „Să ții postul săptămânal, aşa cum trebuie și să vii regulat la Sfânta Liturghie.”

- „Și mă iartă Dumnezeu?”, mă-ntrebă bătrânică cu ochi mirați.

- „Te iartă, maică!”, i-am răspuns eu, încercând s-o asigur.

Dar iată că nu trece nici măcar o lună și mă pomenesc din nou cu bătrânică la mine la biserică.

- „Bună ziua, mamaie, ce mai faci?”, o-ntreb eu curios.

- „Ce să fac, iaca și eu, cu păcatele mele!”, începu bătrânică din nou, ca și cum timpul de la prima-ntâlnire ar fi stat pe loc.

- Dar ce păcate să mai ai matale acum, la vîrsta asta?”, o-ntreb mirat, ca și prima oară.

- „Păi ce păcate să am, féri-m-ar Dumnezeu să

mă ferească! Că eu, toată ziua în ogrădă, cu cocoșu, cu găina! Dar am totuși un păcat care-mi stă colea pe inimă și tare mult aş vrea să-l spun!”

- „Zi-l, maică!”, o-ndemn eu, ușor derutat văzând că bătrânică își repetă biata spovedanie întocmai ca la prima întâlnire.

- „Păi iaca, vezi matale, io, când am fost fată...”, își începu din nou băbuța spovedania, „om fost măritată cu-n flăcău din sat. Da o venit războiul și l-o luat în cătanie și acolo l-o prins și rușii și l-o luat prizonier vreo șepte ani și eu m-am iubit în astă timp cu un flăcău frumos din sat, că n-oi mai putut să-l aştept!”

Total surprins de aceeași spovedanie, îi spun:

- „Păi, mi-ai mai spus asta o dată, mamaie!”

- „Știu, maică!”, îmi răspunse brusc bătrânică, privindu-mă direct în ochi. „Dar îmi e aşa drag să-mi aduc aminte!”